

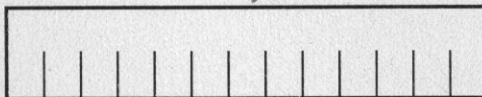
070"20" KATINÁLY OKJALÓJA
070"20" IDEJE:

TART.:

ÍRÁS A MESTERSÉGE'S MŰVÉSZELET
2002 AUGUSZTUSI ÉVI 'BŐL -
SZATYÓZ 070"20" NEMMŰVÉSZELET MESTERE

3 lap

LOGIC

FŐLDRAZSI MŰTÁR: BOGDÁSA

SZAKMŰTÁR:

[English](#) [Deutsch](#)

Fafaragó

[Fazekas, kerámikus](#)

[Textil: hímző, szövő,](#)

[képfestő](#)

[Bőrműves](#)

[Nyereg- és szíjgyártó](#)

[Ruha- és viseletkészítő,](#)

[kalapos](#)

[Szálanyagok: szalma-,](#)

[vessző-, csuhé-,](#)

[gyékényfonó](#)

[Csipkekészítő](#)

[Gyöngyfűző](#)

[Ékszer,](#)

[lőszórékszerkészítő](#)

[Nemezelő](#)

[Kovács](#)

[Játékkészítő](#)

[Bútorkészítő](#)

[Papímerítő](#)

[Csont- és szarufaragó](#)

[Tűzzománc](#)

[Tojásfestő, patkoló](#)

[Gyertyamártó](#)

[Szűrrátétes](#)

[Hangszerkészítő](#)

[Cipész, csizmadia](#)

[Egyéb](#)

Írás a Mesterség és Művészet 2002 augusztusi számából

Szatyor Győző

Kós Károly-díjas népi iparművész, faműves szobrász

1947-ben született Bogdásán, a sellyei gimnázium után a Pécsi Tanárképző Főiskolán szerzett földrajz-rajz tanári diplomát.

Sok évig volt a pécsi grafikai Műhely vezetője, 22 évvel ezelőtt elkészítette Péccsett, a Tettyén azt a játszóteret, mely talán a legöregebb fából készült játszótere az országnak.

- A játszás nekem mindig fontos volt, gyerekkoromban nagyon szerettem játszani, talán az első plasztikai próbálkozásaim játék volt.

Ha volt egy csúzlím, az a csúzli szép is volt, nemcsak jó.

Az Ormányságból, Bogdásáról származom, komolyabb érdeklődésem a műhelyek világába onnan származik, hogy rokonságom nagyrészt asztalosokból, bognárokból állt, és én állandóan ott voltam, amikor csak lehetett. Nagyon érdekelt, hogy hogyan készül a bognárműhelyben egy nagyon szép hintó vagy egy kocsikerék.

Én ott megtapasztaltam a mesterséget és két öreg sógorbácsim megtanítottak hogyan kell a szerszámokkal bánni, hogy miből mi készül. Egy nagyon szép világ kerekedett ki bennem, ami engem elvarázsolt és vágytam erre a világra, hogy valamilyen módon az én életemnek része legyen.

Kákicsi Kiss Géza református lelkész, az Ormányság legjobb tudója, Kodolányi János, és az erdélyi Kós Károly, űk hárman az én példaképeim, az ő alkotói, gyakorlati és szellemi világuk számomra példamutató volt és valahogy én is egy kicsit szerettem volna hozzájuk hasonlítani.

Nehéz feladat volt, hiszen űk más időben, más körülmények között éltek. De talán sikerült valami olyat kialakítani az életem során, ami figyelemre méltó.

Visszatérve a játszásra: én igazán felnőtt korban kezdtem el a játékkal foglalkozni. Rendszeren jártam Budapestre, a Fiatal Népművészek Stúdiójába, és hallgatva a csodálatos előadásokat, ott egy csodálatos világra találtunk. Ez egy vezérfonal volt számunkra, legalábbis én úgy éreztem akkor, hogy valami fogódzó van az én életemben, hogy valamihez tudok kapcsolódni, és olyan emberekkel tudok találkozni, akik hasonlóan élnek, gondolkodnak. Megérintett ott igazán a magyarságnak a szelleme, az identitás, az hogy én magyar vagyok, hogy a magyar népnek micsoda értékei vannak. Tehát, hogy tárgyi és szellemi vonatkozásban milyen csodálatos a népművészete, a néprajza a magyar népnek.

Az ottani előadások számomra meghatározóak voltak, az ott talált barátságok, emberi kapcsolatok szintén, és ott szintén példaképeket is lehetett találni. Gondolok itt Makoveczre, Csetére, Andrásfalvy Bertalanra, Nagy Lászlóra, Bánszky Pali bácsira, Péterffy Lacira, sokat kaptunk tőlük valóban és én mindig megemlítem a Fiatal Népművészek Stúdióját, az egy csodálatos világ volt, amiből még ma is táplálkozik az ember, holott már megettük a kenyérünk javát.

No és Tokajba kerülvén egy játék programba, amit épp ' Bánszky Pali bácsi indított el. Én ott kitaláltam egy falovacskás hintaszéket, és ott faragtam

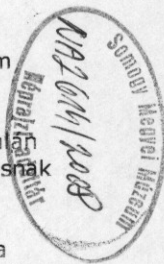

Keresés

[E-mail](#)
[Site-Map](#)
[Jogi tudnivalók](#)
[Impresszum](#)

életem első ütőgardonját. Az csodálatos szép két hét volt, és utána kaptam meg a Népművészet Ifjú Mestere címet. Ez 1977-ben volt.

Az a tokaji élmény számomra meghatározó volt, mert aztán 1979-ben önállóan is megpróbáltam egy játszótérrel faragni. A tokaji játszótér volt talán az országban az első, ahol fából faragott nagy méretű, térbe illő, és játszásnak megfelelő, funkcionáló, térplasztikákat készítettünk.

Én 1979-ben próbáltam meg önállóan egy óvodába, igaz, rövid életű volt a játszótér, mert nyárfából faragtam, és az hamar elpusztul, de nem számított, nálam az számított akkor, hogy működjön, és önmagamot megpróbáljam. Találjak ki különböző formákat, tehát lengőhintát, pörgőhintát, mászókat, lovacskákat, egyensúlyozó, különböző ilyen fából való építményeket, házikót a kisgyerekeknek. A gyermekek életkori sajátosságaihoz igazítani a dolgokat, hiszen egészen másfajta játékokat kell készíteni egy óvodáskorú számára, mint egy iskoláskorúnak, vagy netán felnőtt gyerekek részére. Evvel kezdődött a komolyan próbálkozásom a játszótér építésével, utána kaptam megbízást a tettyei játszótérre, ami már példaértékű lett, az egy komolyan megtervezett játszótér volt, amit szintén egyedül csináltam, bár néha az öcsém segített.

Ott az épülettől kezdve, majdnem minden játékot kipróbáltam: a billenőhintát, a forgóhintát, a mászókat, aztán a várat, ami egy nagyon szép szerkezetű épület lett, padokat és nagy sikere volt ennek a játszótérnek. Immár idén 22 éves, tavaly újítottuk föl először, úgy is mondhatnám, az ország legöregebb játszótére.

Itt fűzném hozzá, hogy igenis, a játszótéreket is gondozni kell! Mint minden tárgy, ami funkcionál, eredendően kopik is. Egy játszótér az időjárás viszontagságainak is ki van téve, a rongáláson kívül is és igenis oda kell rá figyelni és gondozni kell, időnként le kell festeni, kijavítani a hibákat és akkor hosszú életű lesz a játszótér.

Persze nem mindegy, hogy milyen technológiával készítjük ezeket a játszótéreket.

Mostmár közel 20 éve, hogy játszótéreket építünk, komoly tapasztalatom van és az örömdetes, hogy játszótérek ezrei nőnek az országban és készülnek el, az viszont szomorú, hogy pénzkereset révén nagyon sok ember vág bele, hogy ő is épít játszótérrel, aztán halvány fogalma sincs, hogy hogyan kell. Így lesz belőlük kommersz, félbefűrésztelt gömbfából, összecsavart fából készült kezdetleges módon készült játék. Hamar elpusztultak.

Én nem az olcsó és kommersz játékoknak vagyok a híve, mert az inkább piacorientált, hanem az egykori asztalos-, ács-, bogárnahagyományokra épülve tervezem, és készítem játékaikat, illetve készíttetem, mert most már embereim vannak, meg faműves műhelyem. Az ott dolgozók ugyanolyan szépen és jól tudják készíteni és összeépíteni ezeket a játékokat az én terveim alapján. Ezek valóban össze vannak építve. Tehát faragottak, fűrésztelt tölgyfagerendákból épülnek, művesek, jó rájuk nézni, és ugyanakkor lehet velük játszani.

Szóval nem mindegy, hogy egy játszótér milyen, milyen környezetben van, hiszen nem mindegy, hogy az a gyermek, aki odamegy, az milyen környezetben játszik. Milyen környezetben nő fel, ez nagyon fontos. Másik dolog, hogy a gyerekeket meg kell tanítani, játszani. Tehát a szülőknek, nevelőknek a feladata, hogy megmutassa, hogyan kell játszani úgy, hogy a gyermek is jól érezze magát, ugyanakkor vigyázzon is a játékokra, ez egy összetett dolog, erről akár egy könyvet is lehetne írni: a játékról, a játszótérekéről. A játszótérépítés az életem nagy részét kitöltötte, kitölti jelenleg is. Amit én egyedül faragtam, az közel 25 játszótér. Azóta a munkatársaimmal 10-15-öt hozzá lehet tenni, úgyhogy lassan-lassan jubilálunk, mert az 50. játszótér is el fog készülni idén, és én ezekre a játékokra, játszótérekre büszke vagyok, mert ezek jól kipróbált játszótérek funkcionálnak, és szépek.

Nagyon sokan inkább várnak ránk, minthogy kommersz, iparian előállítottat vásároljanak.

A faműves műhelyünk az én szülőfalumban van. Nagyon sok munkánk jön, szinte nem győzzük. Én annak örülök, hogy ez a műves munka, ez a faműves szakma lassan-lassan terjed, és egyre több ember igényli ezt a faműves munkát és bízom optimista módon tekintve a jövőbe, hogy ennek ismét lesz keletje és úgy, ahogy Kós Károly mondta, hogy régen volt egy fakorszak most a XXI. században is lesz egy fakorszak - más módon.

- Melyik játszótéredre vagy a legbüszkébb?

- A tettyei játszóteremre nagyon, de nagyon szép és különleges játszótér a sellyei. Az egy szobor-játszóter. Úgy próbáltam én a játékokat rendezni, hogy magukban egy-egy térbeli formájuknál fogva akár szoborként is funkcionáljanak. Igaz, hogy sok faanyagot emésztett föl, tehát majdnem dupla faanyag kellett, mint egy megszokott játszótérnél, de úgy próbáltam a

hintaoszlopokat rendezni, hogy egy-egy szobornak látszanak. Aztán Budapesten, a IX. kerületben, egy általános iskola udvarán is áll egy játszótér, abban is áll egy szobrom, a "Hívogató", hívogatja a gyerekeket: gyertek játszani.

Ebben a játszótérben áll egy filagóriám is, nem csak játszani lehet tehát, hanem le lehet ülni, pihenni, foglalkozásokat tartani. Egy játszótér akkor jó, ha többfunkciós, és remélem, hogy a jövő játszóterei egyre inkább ilyenek lesznek. Tehát lehessen ott felszabadultan játszani, esztétikai élményt is adjon, és gazdag legyen az a játszótér, lehessen ott oktatást, nevelést is folytatni. Mert igazán ezekre lenne szükség.

Aztán vannak a "kalandjátsszótérek", ahol aztán kidühönghetik magukat a gyerekek. Mindegyiket kedvelem, mert mindegyik egy kihívás. Most éppen egy ilyen kalandjátsszóteret próbálok tervezni. Az talán kicsit más lesz, mint az eddigiek, de az a jó, ha számomra van új feladat.

Nagyon szeretem még azokat a kis játszótéereket, amik a kis ormánsági falvakban vannak, mert a falusi gyereknek az egész határ játszótér, de nem mindegy, hogy a falu kis terén ott van egy szép fából faragott játszótér lengőhintával, billenők, forgók, netán egy kis váracska csúszdával, homokozóval, az egy más világ és a falusi gyerek ugyanúgy megérdemli, mint a városi gyerekek.

- A saját gyerekeidnek készítettél játszótér?

- Nem, mert az udvar kicsi, de volt hinta, homokozó, lovacska és kis fából faragott játékaik voltak, és a műhelyben nőttek föl, eleve ezt a világot magukba szívhatták. Amióta járn tudtak, ott voltak körülöttem, nem véletlen hát, hogy mindhárman tehetségesek, mindhárman jól rajzolnak, és a két fiam már farag is.

Néprajzi táborok, művésztelepek, ahová én mindig vittem a családomat is, nem múltak el nyomtalanul.

Ez is mutatja, hogy nem mindegy, hogyan nő fel egy gyerek, milyen jelzéseket kap, vagy milyen nyom kerül a kis lelkébe, milyen intelmeket kap, mert olyan emberré válik. Hála Istennek, az én gyerekeim ezt a világot megkapták, és hála Istennek a feleségem, aki tanárnő, szintén szerette ezt a világot és nem volt közöttünk ellentmondás, és így sikerült közösen egy ilyen szép világot formálni az én családom részére egy régi ház saját képünkre formálásával.

Horváth Ágota

Vissza | lap tetejére

Portálunk
megvalósítását a
Széchenyi Terv
támogatta!

